14/02/2021

Οι ασθένειες κι ο πιστός – Η θεία παρηγορία και η αντιμετώπιση της ασθένειας – Πώς προσευχόμαστε όταν είμαστε άρρωστοι

/ Πνευματικά Αποσπάσματα

Σχεδόν ένας χρόνος πέρασε από τότε που πρωτοήρθαμε αντιμέτωποι με τον κορωνοϊό. Έκτοτε, οι εκκλησίες έμειναν κλειστές για μεγάλα διαστήματα – είναι εξάλλου και σήμερα, δεν κάναμε Ανάσταση στους Ιερούς Ναούς μας, δυσκολευτήκαμε τα Χριστούγεννα λόγω των περιοριστικών μέτρων και η λειτουργική ζωή άλλαξε άρδην.
Το δώρο της υγείας είναι σημαντικό στον άνθρωπο… Ως δώρο, όμως, πρέπει να αντιμετωπίζουμε και την κάθε ασθένεια, που ενώ μας ταλαιπωρεί, αν την αντιμετωπίσουμε σωστά, δύναται να μας χαριτώσει.

Γράφει ο Ιερομόναχος Γρηγόριος σε κείμενό του με τίτλο: «Οι ασθένειες και ο πιστός»:

Όταν μιλούμε για την θεραπεία κάποιας αρρώστιας δεν πρέπει να μάς διαφεύγει ότι ο μοναδικός Ιατρός των ψυχών και των σωμάτων είναι ό Χριστός. Όπως κατά την επί γης παρουσία Του, έτσι και τώρα, Δύναμις

παρ’ Αυτού εξέρχεται και ιάται πάντας. Εάν Εκείνος, που δημιούργησε την ψυχή και το σώμα μας, θελήσει να μας θεραπεύσει, μπορεί να το κάμει, έστω και αν είμαστε καταδικασμένοι από την ιατρική επιστήμη.

Και πάλι, εάν ο Κύριος κρίνει ότι χρειάζεται να παραταθεί η ασθένεια μας, κανείς άνθρωπος δεν μπορεί να μας θεραπεύσει. Αυτό βέβαια δεν σημαίνει ότι θα υποτιμήσουμε την ιατρική επιστήμη.
Ο χριστιανός που πιστεύει ακράδαντα στη θαυματουργική χάρη του Χριστού καταφεύγει στους γιατρούς με την πεποίθηση ότι και αυτοί ενεργούν με φωτισμό Θεού. Ο λόγος της Σοφίας Σειράχ είναι σαφής: «Να τιμάς τον γιατρό όπως αρμόζει,... διότι ο Κύριος τον έκαμε (γιατρό). Βέβαια, η θεραπεία προέρχεται από τον ύψιστο Θεό... Ο Κύριος όρισε να φυτρώνουν φαρμακευτικά βότανα από την γη, και ο συνετός άνθρωπος δεν τα αποστρέφεται. Ο Θεός έδωσε στους ανθρώπους την ιατρική επιστήμη, ώστε να δοξάζεται με τα θαυμαστά έργα Του. Με τους γιατρούς και τα φάρμακα ο Θεός θεραπεύει και αφαιρεί τους πόνους του ασθενούς».

Ο λόγος της Αγίας Γραφής τοποθετεί σωστά τον πιστό απέναντι στην ιατρική επιστήμη. Την βλέπει ως δώρο Θεού προς τον άνθρωπο. Οι χριστιανοί που προστρέχουν στους γιατρούς έχουν την ελπίδα τους στον Θεό, και το κάνουν λέγοντας: “Στο όνομα του Κυρίου εμπιστευόμαστε τους εαυτούς μας στους γιατρούς, διότι μέσω αυτών μας δίνει την θεραπεία”. Ο πιστός έχει την απόλυτη βεβαιότητα ότι καταφεύγοντας στους γιατρούς γίνεται το θέλημα του Θεού και τίποτε άλλο. Αυτό το αισθάνεται συχνά και ο γιατρός, ιδιαίτερα δε ο πιστός. Υπάρχουν μαρτυρίες χειρούργων που ένοιωθαν να καθοδηγεί κάποιος Άλλος το χέρι τους στην διάρκεια δύσκολων εγχειρήσεων.

Βέβαια, «η καταφυγή στην ιατρική επιστήμη δεν αναιρεί την επίκληση της θείας βοηθείας. Οι Χριστιανοί, χωρίς να αρνούνται την ιατρική βοήθεια, πρέπει να προσεύχονται ώστε να φωτίσει ο Θεός τους γιατρούς να κάνουν την σωστή διάγνωση, να προβούν στις απαραίτητες εξετάσεις και να καθορίσουν την κατάλληλη θεραπεία». Όταν ο Θεός παρέχει την θεραπεία της ασθενείας μέσω της ιατρικής επιστήμης, η θεραπεία ακολουθεί τους φυσικούς νόμους που Εκείνος καθόρισε. Μπορεί βέβαια ο Θεός, το ίδιο εύκολα, να δώσει την θεραπεία με έναν θαυματουργικό τρόπο, παρακάμπτοντας τους φυσικούς νόμους. Θα πρέπει όμως να υπάρχει σοβαρός λόγος, και ο άνθρωπος να έχει πολύ πίστη και ταπείνωση.

Η θεία παρηγοριά

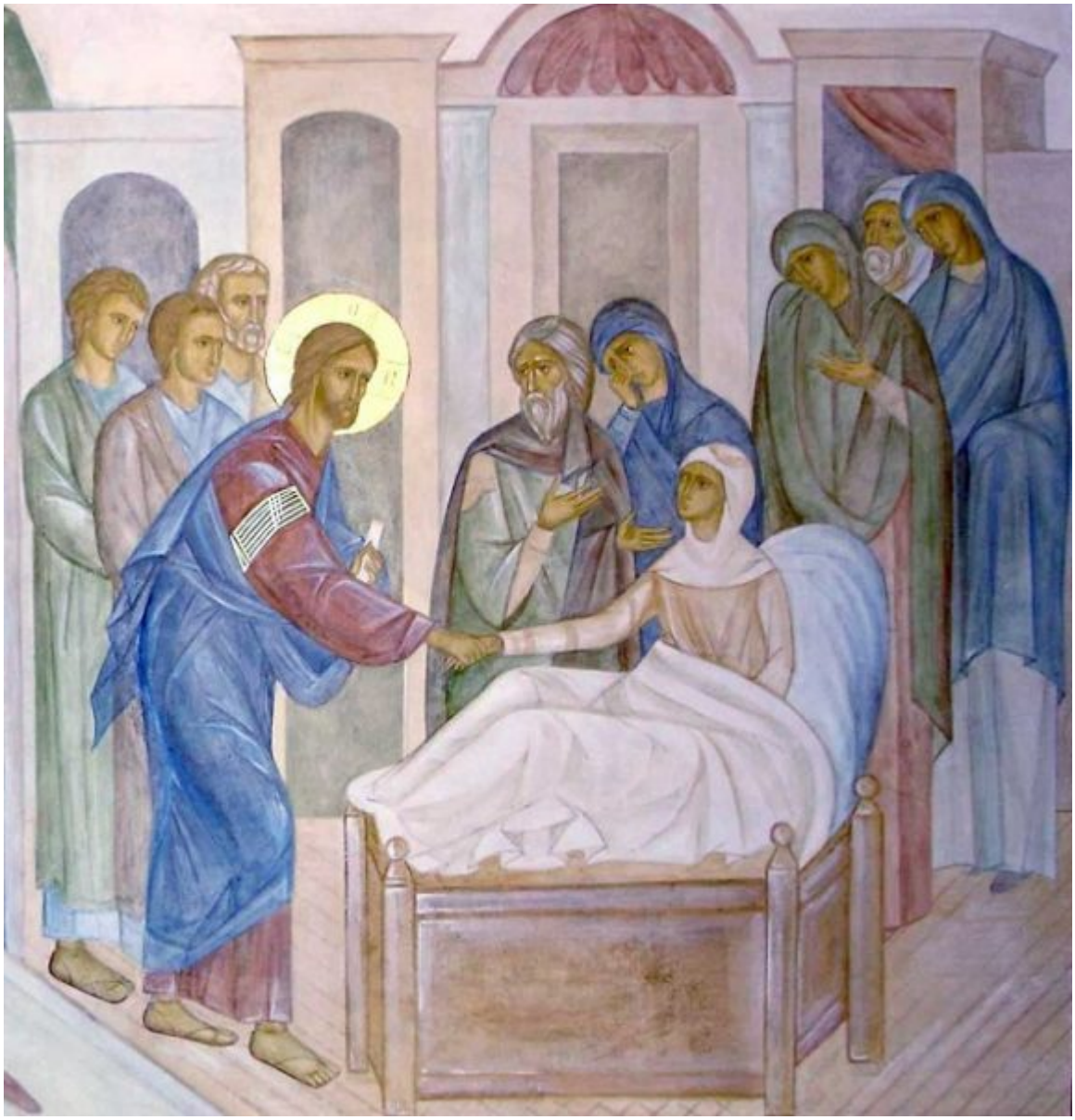

Στις δύσκολες ώρες της ασθενείας ο Θεός δεν εγκαταλείπει τον άνθρωπο αβοήθητο. Στέλνει κάποιον άλλον άνθρωπο για συμπαράσταση και ενίσχυση του ασθενούς, ή επεμβαίνει με υπερφυσικό τρόπο όταν λείπει η ανθρώπινη παρηγοριά. Ας δούμε πώς παρηγορούσαν οι Άγιοι, μέσα από την πείρα τους και την χάρη του Θεού.

Ο άγιος Βαρσανούφιος στηρίζοντας έναν αρχάριο Μοναχό, που δεν μπορούσε να σηκώσει το βάρος της αρρώστιας του, έλεγε: «Ας υπομείνουμε, παιδί μου, με ευχάριστη διάθεση αυτή την θλιβερή ασθένεια, για να μας επισκίαση πλούσια το έλεος του Θεού, και ας μην χάσουμε το θάρρος μας, για να μην βρεθούμε αιχμαλωτισμένοι από την ακηδία, από την οποία γίνεται η αρχή της απώλειας μας. Θυμήσου, παιδί μου, ότι αυτός που θα υπομείνει ως το τέλος, εκείνος θα σωθεί.

«Παιδί μου, μην αδιαφορείς για την ωφέλεια που φέρνει η παιδαγωγία του Κυρίου...

Ο απ. Παύλος μας λέγει: “Αν είστε χωρίς παιδαγωγία, στην οποία έλαβαν μέρος όλα τα γνήσια παιδιά, αποδεικνύετε με αυτό ότι είστε νόθα και όχι παιδιά του Θεού”. Αν λοιπόν κι εσύ σηκώσεις την αρρώστια σου με ευχαριστία, γίνεσαι υιός γνήσιος».

Η αγία Συγκλητική, η οποία εκτός από το οσιακό πήρε και το μαρτυρικό στεφάνι της ασθενείας, έλεγε: «Η αρρώστια είναι το καλύτερο και αποτελεσματικότερο φάρμακο για την ολοκληρωτική εξάλειψη του σαρκικού φρονήματος. Και η μεγαλύτερη άσκηση είναι τουτη, το να έχει κανείς εγκαρτέρηση στις αρρώστιες και να ευχαριστεί τον Θεό... Ας μην αδημονούμε λοιπόν όταν αρρωσταίνουμε, αλλ’ ας ευχαριστούμε τον Θεό που όλα τα οικονομεί για το συμφέρον μας, και πολλές φορές, με την πρόσκαιρη αρρώστια του φθαρτού σώματος, χαρίζει στην αθάνατη ψυχή υγεία και σωτηρία αιώνια».

Η φιλανθρωπία του Θεού χαρίζει ένα μέρος από την ουράνια απόλαυση σ’ εκείνους που στερούνται την ανθρώπινη παρηγορία πάνω στο κρεβάτι του πόνου: Πριν από μερικές δεκαετίες ζούσε στα Κατουνάκια του Αγίου Όρους ένας πολύ απλός Γέροντας, ο π. Γεώργιος. Έμενε μόνος του ηλικιωμένος και εγκαταλελειμμένος. Κάποτε αποφάσισε να τον επισκεφθεί γνωστός του μοναχός. Όταν πλησίασε στην γειτονική καλύβη, ρώτησε για τον Γέροντα, αλλά δεν τον είχαν ιδεί...

Έφθασε λοιπόν στην καλύβη με αγωνία και, όταν είδε ησυχία μεγάλη έξω και μέσα, ανησύχησε περισσότερο. Άρχισε να φωνάζει δυνατά και να χτυπάει την πόρτα, αλλά τίποτε. Τελικά πίεσε την πόρτα και την άνοιξε και μπήκε μέσα. Βλέπει τον Γέροντα ξαπλωμένο στο κρεβάτι και του λέει:
— Ευλογείτε, Γέροντα, τι κάνεις;
— Ήρθα να σε ιδώ.
Εκείνος απήντησε πολύ στενοχωρημένος:
— Ευλογημένε μου, καλύτερα να μην ερχόσουν, γιατί μόλις μπήκες, μου έδιωξες τον άγιο Άγγελο που με υπηρετούσε. Γι’ αυτό δεν σου άνοιγα. Άλλη φορά να μην έρθεις, ευλογημένε μου, γιατί μου διώχνεις τον άγιο Άγγελο!

Έφυγε ο αδελφός για το Κελλί του, και έμεινε ό Γέροντας ξαπλωμένος στα σανίδια του κρεβατιού, τελείως μεν εγκαταλελειμμένος από τους ανθρώπους, αλλά για να έχει εγκαταλείψει τον εαυτό του στα χέρια του Θεού, ο Θεός τον αξίωσε να υπηρετείται από Αγγέλους.

Ο γέροντας Παΐσιος είχε και ο ίδιος ανάλογη εμπειρία.

Διηγείται:
Κάποτε ήμουν επί δεκαπέντε μέρες άρρωστος με πυρετό, ρίγος, χωρίς σόμπα,

μόνος, δεν μπορούσα να κάνω ένα τσάι, ούτε να βγω έξω. Πίστευα ότι θα πέθαινα, και έριξα επάνω μου το Σχήμα του γέροντα μου, του παπα-Τύχωνα. Τότε αισθάνθηκα τέτοια χάρη! Βρέθηκα έξω από το Κελλί μου μέσα σε φως, και έβλεπα με άλλα μάτια τα πάντα. Τα πουλιά, τα ψάρια, τους πλανήτες, τον κόσμο όλο. Και όλα αυτά μιλούσαν και έλεγαν ότι, όλα τα έκανε ο Θεός για σένα, τον άνθρωπο.
Παρακαλούσα τον Θεό, όταν πεθάνω να είμαι μόνος, και μόνο μ' αυτή τη σκέψη πλημμύριζα από χαρά και αγαλλίαση. Η ανθρώπινη εγκατάλειψη και η στέρηση της ανθρώπινης παρηγοριάς φέρνει πλούσια την θεϊκή.

Ο άγιος Γρηγόριος ο Διάλογος αναφέρει για έναν Άγιο πού ζούσε στην Ρώμη:

Ήταν φτωχός σε υλικά αγαθά, αλλά πλούσιος σε αρετές. Το σώμα του παρέλυσε από μία πολύχρονη αρρώστια ώστε να μην μπορεί να μετακινήσει καθόλου ούτε πόδι ούτε χέρι. Για τις ανάγκες του του παραστεκόταν η μητέρα του με τον αδελφό του, και ό,τι δεχόταν από ελεημοσύνη το έδινε σε άλλους φτωχούς. Όσο για τον πόνο τον υπέμεινε με ευχαριστία, υμνολογώντας νύχτα-μέρα τον Θεό.

Σαν έφθασε ο καιρός να ανταμειφθεί η τόση του υπομονή, το σώμα του σταμάτησε να πονάει. Και καθώς κατάλαβε πως πλησίαζε στον θάνατο, παρακάλεσε αυτούς που φιλοξενούσε, να σηκωθούν και να ψάλουν μαζί του ύμνους στον Θεό...

Ξαφνικά, και ενώ κι ο ίδιος ο ετοιμοθάνατος έψαλλε μαζί τους, τους σταμάτησε λέγοντας:
– Σωπάστε! Δεν ακούτε πώς αντηχούν οι ύμνοι στον ουρανό;

Προσέχοντας σ' αυτούς τους ύμνους, που άκουγε μυστικά με τ' αυτιά της καρδιάς, λύθηκε από τα δεσμά του σώματος η αγία εκείνη ψυχή. Και καθώς έβγαινε, τόση ευωδία σκορπίστηκε στον τόπο εκείνο, που όλοι οι παρευρισκόμενοι γέμισαν από ανέκφραστη γλυκύτητα, ώστε και μ' αυτό το σημείο να γίνει φανερό ότι την ψυχή υποδέχθηκαν οι Άγγελοι που έψαλλαν εκείνους τους ουράνιους ύμνους.

Το ακριβές απόσπασμα της Σοφίας Σειράχ για το θέμα:

Αρρώστια και ιατρική

Να αποδίδεις στο γιατρό τις τιμές που του ανήκουν, γιατί κι αυτόν ο Κύριος τον έχει ορίσει στο λειτούργημά του. Ο Ύψιστος δίνει στο γιατρό τη γνώση να γιατρεύει· και με δώρα τον ανταμείβει ο βασιλιάς. Το γιατρό η ικανότητά του τον αναδεικνύει, και προκαλεί το θαυμασμό σπουδαίων αντρών. Ο Κύριος δημιούργησε τα φάρμακα από τη γη κι ο άνθρωπος που έχει φρόνηση δε θα διστάσει να τα χρησιμοποιήσει. Μήπως από ένα κομμάτι ξύλο δε γλύκανε κάποτε το νερό, ώστε να

μάθουν όλοι του Κυρίου τη δύναμη;
Αυτός έδωσε στους ανθρώπους την ικανότητα να γνωρίζουν αυτά τα φάρμακα, ώστε να τον δοξάζουν με τα έργα του τα θαυμαστά. Μ’ αυτά γιατρεύει ο γιατρός κι απαλύνει τον πόνο. Μ’ αυτά κι ο φαρμακοποιός κάνει τα μίγματα. Μ’ αυτόν τον τρόπο συνεχίζει ο Κύριος το δημιουργικό του έργο και στους ανθρώπους την υγεία δίνει πάνω στη γη.
Παιδί μου, τις αρρώστιες σου μην τις παραμελείς αλλά στον Κύριο να προσεύχεσαι κι αυτός θα σε γιατρέψει. Παράτησε την αδικία, κάνε το σωστό, κι από την αμαρτία την καρδιά σου καθάριζε. Θυσία πρόσφερε ευάρεστη στον Κύριο και σιμιγδάλι σαν τροφή που για τον Κύριο καίγεται, και άλειψε την προσφορά σου με λάδι πιότερο μάλιστα κι απ’ το συνηθισμένο. Έπειτα κάλεσε και το γιατρό, γιατί ο Κύριος τον έχει ορίσει στο λειτούργημά του· και να μη φύγει από κοντά σου, γιατί σου είναι χρήσιμος. Εξάλλου υπάρχουν περιπτώσεις που η θεραπεία σου βρίσκεται στα χέρια των γιατρών· αλλά κι αυτοί στον Κύριο θα προσευχηθούν για να μπορέσουν να ανακουφίσουν και να θεραπεύσουν τον πόνο ή και να σώσουν μια ζωή.

Αντιμετώπιση της ασθένειας

Αποσπάσματα από το βιβλίο «Απάνθισμα Επιστολών-Οσίου Θεοφάνους του Εγκλείστου», Ιερά Μονή Παρακλήτου, 2008

«Σας κυνηγά η μια συμφορά μετά την άλλη; Ξέρετε τι σημαίνει αυτό; Ο Θεός σας θυμήθηκε! Δεν είναι συνηθισμένο να σκέφτεται κανείς έτσι, αλλά αυτή είναι η αλήθεια. Και σας θυμήθηκε ο Θεός όχι με οργή, αλλά με έλεος. Βέβαια εσείς νιώθετε μόνο τη στέρηση και τον χαμό. Δεν βλέπεται όμως το έλεος που βρίσκεται πίσω από αυτά και μέσα σ’ αυτά.
Η υγεία σας κλονίσθηκε. Κλονισμένη υγεία μπορεί να σημαίνει και κλονισμένη σωτηρία, όταν από τα χείλη του ασθενούς ακούγονται γογγυσμοί και κραυγές απελπισίας. Είθε ο Κύριος να σας βοηθήσει να απαλλαγείτε από τη συμφορά αυτή. Η υγεία και η αρρώστια είναι και τα δύο μέσα σωτηρίας, όταν τα εκμεταλλευόμαστε με το πνεύμα της πίστεως στον Θεό που μας αγαπά και προνοεί για εμάς. Τα ίδια όμως είναι και μέσα καταστροφής, όταν τα αντιμετωπίζουμε με λανθασμένη νοοτροπία».
Συμφιλιωθείτε λοιπόν με τη δοκιμασία σας. Υπομείνετέ την με υποταγή στον Κύριο, πιστεύοντας ότι έτσι θα ευεργετηθείτε και εσείς και οι οικείοι σας.
Θυμηθείτε και την καρτερία των αγίων μαρτύρων, οι οποίοι μετά τα βασανιστήρια παρέμεναν στη φυλακή πέντε, δέκα ή και είκοσι ακόμη χρόνια έχοντας ανακούφιση και απόλαυση την ζωντανή ελπίδα του Παραδείσου.
[....] Και η αρρώστια, βλέπετε είναι θείο δώρο, γιατί ταπεινώνει, μαλακώνει την

ψυχή και απαλλάσσει από τις πολλές μέριμνες.

Πώς να προσευχόμαστε όταν είμαστε άρρωστοι;

Δεν αμαρτάνουμε, όταν ζητάμε από το Θεό να μας θεραπεύσει. Κάθε φορά που το ζητάμε, όμως, ας προσθέτουμε και τη φράση: «αν είναι θέλημά σου, Κύριε!». Όταν υποτασσόμαστε ολοκληρωτικά στο θείο θέλημα και δεχόμαστε το κάθετι ως θεία ευεργεσία, τότε και η ψυχή μας παραμένει ειρηνική και ο Θεός γίνεται πιο ελεητικός απέναντί μας. Έτσι μας χαρίζει είτε την υγεία είτε, τουλάχιστον, παρηγοριά και παράκληση μέσα στον πόνο.

Επιμέλεια: Ευγενία Δίτσα